

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 05-02-011/25-34683/2

Podgorica, 09.10.2025. godine

Za: MINISTARSTVO JAVNIH RADOVA, Arsenija Boljevića 2, Podgorica

gospođi, Majdi Adžović, ministarki

Predmet: Mišljenje na Predlog memoranduma o zajedničkom razvoju, proizvodnji i primjeni skladištenja toplotne energije između Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić i E2S Power AG

Veza: Vaš akt broj: 01-011/25-2298/1 od 07.10.2025. godine

Poštovana gospođo Adžović,

Povodom *Predloga memoranduma o zajedničkom razvoju, proizvodnji i primjeni skladištenja toplotne energije između Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić i E2S Power AG*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga memoranduma i pripremljeni Izveštaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Shodno dostavljenom materijalu, za implementaciju dostavljenog Memoranduma nije potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva u Budžetu Crne Gore.

Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, ukazuje da sve aktivnosti na implementaciji Memoranduma moraju biti usklađene sa crnogorskom zakonskom regulativom i sa sredstvima koja su planirana godišnjim zakonom o budžetu Crne Gore za predmetne namjene.

S poštovanjem,

MINISTAR
Novica Vuković

**MEMORANDUM ON THE JOINT DEVELOPMENT
MANUFACTURING AND DEPLOYMENT OF
THERMAL ENERGY STORAGE**

Concluded by and between:

Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić (hereinafter EPCG), a company that is organized and established in accordance with the laws of Montenegro, with its registered office at: Vuka Karadžića 2, 81400 Nikšić / Montenegro, registered in the Central Register of Business Entities under the number 4-0000330, represented by Chief Executive Director Ivan Bulatović

E2S Power AG (hereinafter: E2S), a company that is organized and established in accordance with the laws of , with its registered office at: Landstrasse 99 CH-5430 Wettingen, Switzerland represented by its Chief Executive Director Dr Sasha Savic

"Party" will mean E2S or EPCG individually, and
"Parties" will mean E2S and EPCG together.

1.) PURPOSE AND SCOPE:

The purpose of this Memorandum is to express interest and set a framework for establishing future cooperation between the signatory parties, with a focus on the renewable energy sector. In this domain, the Parties have already, each for themselves, had certain activities in the development of projects in the territory of Montenegro. On these, to a large extent, similar projects, Parties exchanged certain information. The Parties see potential cooperation on the projects located in Montenegro as important to: (a) increase the scale of their respective projects, and (b) increase the economic value for both parties.

Parties agree that, apart from Articles 6, 8 i 9, this Memorandum does not have binding force, and that its only purpose is to demonstrate the parties' readiness and interest to exchange information and continue discussions on the potential joint development of the manufacturing and deployment of TWEST Thermal Energy Storage in areas where there is a mutual interest and a recognized benefit from such cooperation.

Only formal contracts that the parties may conclude subsequently may be binding.

**MEMORANDUM O ZAJEDNIČKOM RAZVOJU,
PROIZVODNJI I PRIMENI SKLADIŠTENJA
TOPLLOTNE ENERGIJE**

Zaključen između:

Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić (u daljem tekstu EPCG), kompanije koja je organizovana i osnovana u skladu sa zakonima Crne Gore, sa sjedištem na adresi: Vuka Karadžića 2, 81400 Nikšić / Crna Gora, registrovana u Centralnom registru privrednih subjekata pod brojem 4-0000330, koju zastupa Izvršni direktor Ivan Bulatović

E2S Power AG (u daljem tekstu E2S), kompanije koja je organizovana i osnovana u skladu sa zakonima Švajcarske, sa sjedištem na adresi Landstrasse 99 CH-5430 Wettingen, Switzerland, koju zastupa Dr Saša Savić, Izvršni direktor

"Strana" će značiti E2S ili EPCG pojedinačno, a "strane" će značiti E2S i EPCG zajedno.

1.) SVRHA I OBIM:

Svrha ovog Memoranduma je iskazivanje interesovanja i postavljanje okvira za uspostavljanje buduće saradnje između strana potpisnica, sa fokusom na sektor obnovljive energije. U tom domenu su strane već, svaka za sebe, imale određene aktivnosti u razvoju projekata na teritoriji Crne Gore. O tim, u velikoj mjeri, srodnim projektima, Strane su razmijenile određene informacije. Strane vide potencijalnu saradnju na projektima koji se nalaze u Crnoj Gori kao važnu za: (a) povećanje obima svojih projekata, i (b) povećanje ekonomske vrijednosti za oba učesnika.

Strane saglasno konstatuju da, osim članova 6, 8 i 9, ovaj Memorandum nema obavezujuću snagu, i da je njegova jedina svrha da demonstrira spremnost i zainteresovanost Strana da razmjenjuju informacije i nastave razgovore o potencijalnom zajedničkom razvoju proizvodnje i primjene TWEST skladištenja toplotne energije u djelovima gdje za to postoji obostrani interes i utvrđena korist od kooperacije.

Obavezujući karakter mogu imati samo formalni ugovori koje Strane, eventualno, naknadno zaključuje.

2.) BASIC INFORMATION:

Montenegro, which in this sense is essentially represented by the state-owned company EPCG, has a strong need for stable and reliable electricity supply, preferably based on renewable energy sources, wherever possible, in order to enable the state to exploit its potential and achieve economic growth. In order to achieve these goals, EPCG strives to establish partnerships with reliable entities. Also, EPCG operates the only coal-fired power plant TPP Pljevlja, which is obliged to apply its operation to applicable standards.

E2S is a global leader in long duration high-temperature thermal energy storage products, with successful development of the TWEST thermal energy storage technology, E2S has entered European and Global markets and is actively looking for reliable and competent partner in the Balkan region to execute its projects.

3.) OBJECTIVES, RIGHTS AND RESPONSIBILITIES OF THE PARTIES:

The parties agree with each other and state the following:

- The Parties' common goal is further dynamic development of renewable energy projects.
- The Parties express a strong commitment to consider and recognize the chances of joint action in specific projects, which could, possibly, achieve additional value in relation to the scenario in which the Parties do not establish cooperation.
- The cooperation that the Parties will pursue jointly, in their mutual interest, will predominantly concern the potential cooperation regarding the thermal energy storage
- Depending on the scope, content, and legal effect of specific activities, the overall concept will be further elaborated and precisely defined through separate Memorandums or Contracts, with full respect for the principles set forth in this Memorandum.

2.) OSNOVNE INFORMACIJE:

Crna Gora, koju u tom smislu suštinski predstavlja državna kompanija EPCG, ima snažnu potrebu za stabilnim i pouzdanim snabdijevanjem električnom energijom, po mogućnosti utemeljenim na obnovljivim izvorima energije, gdje god je to moguće, kako bi se državi omogućilo da eksploatiše svoje potencijale i ostvari privredni rast. U namjeri da realizuje navedene ciljeve EPCG nastoji da ostvari partnerstvo sa pouzdanim subjektima. Takođe, EPCG upravlja jedinom termoelektranom TPP Pljevlja, koja je obavezna da svoj rad uskladi sa važećim standardima.

E2S je globalni lider u proizvodima za dugotrajno skladištenje toplotne energije na visokim temperaturama. Uspješnim razvojem tehnologije skladištenja toplotne energije TWEST, E2S je ušao na evropsko i svjetsko tržište i i aktivno traži pouzdanog i kompetentnog partnera na Balkanu za realizaciju svojih projekata.

3.) CILJEVI, PRAVA I ODGOVORNOSTI STRANA

Strane su međusobno saglasne i konstatuju sledeće:

- Zajednički cilj Strana je dalji dinamični razvoj projekata valorizacije obnovljivih izvora energije
- Strane iskazuju snažno opredjeljenje da razmatraju i prepoznaju šanse za udruženo djelovanje, kojim bi se, eventualno, mogla ostvariti dodatna vrijednost u odnosu na scenario u kojem Strane ne ostvaruju saradnju
- Saradnja na kojoj će Strane zajednički raditi, u obostranom interesu, dominantno se tiče potencijalne saradnje u vezi sa skladištenja toplotne energije
- U zavisnosti od obima, sadržaja i pravnog dejstva konkretnih aktivnosti cjelokupan koncept će biti precizno razrađen posebnim Memorandumima ili Ugovorima, uz puno poštovanjem principa istaknutih u ovom Memorandumu.

4.) IMPLEMENTATION

The cooperation of the Parties shall be based on the principles of partnership, transparency, accountability and mutual information. Parties will share i.e. exchange information on the basis of reciprocity, with full respect for its confidentiality.

There are no financial or legal obligations arising from this Memorandum.

5.) CONTACT PERSONS

The Parties shall appoint contact persons to facilitate and consolidate communication with each other.

6.) APPLICABLE LAW

This Memorandum is regulated and interpreted in accordance with the positive regulations of Montenegro.

7.) ENTRY INTO FORCE

This Memorandum shall enter into force on the day of signature.

The Memorandum may be amended at any time by mutual written consent of the Parties.

Each Party may cancel the Memorandum by written notice at least 30 days in advance.

8.) DISPUTE RESOLUTION

Any disputes arising in relation to the interpretation and implementation of this Memorandum shall be resolved in a friendly manner and in a spirit of mutual cooperation and respect. In the event of inability to resolve the dispute in the aforementioned manner, the Parties agree that the dispute should be resolved by the Commercial Court of Montenegro.

9.) CONFIDENTIALITY

The Parties shall keep strictly confidential the contents of this MOU and all information acquired from other Party in connection with the **Projects**, and shall not disclose such information to any third party without the prior written consent of the other Party, unless such information:

4.) SPROVOĐENJE

Saradnja Strana će se zasnivati na principima partnerstva, transparentnosti, odgovornosti i međusobnog informisanja. Strane će informacije dijeliti tj. razmjenjivati na bazi reciprociteta, uz puno uvažavanje povjerljivosti sadržaja istih.

Iz ovog memoranduma ne proističu obaveze finansijske ili pravne prirode.

5.) KONTAKT OSOBE

Strane će imenovati kontakt osobe kako bi olakšale i učvrstile međusobnu komunikaciju.

6.) MJERODAVNO PRAVO

Ovaj Memorandum uređuje se i tumači u skladu sa pozitivnim propisima Crne Gore.

7.) STUPANJE NA SNAGU

Ovaj Memorandum stupa na snagu danom potpisivanja.

Memorandum se može izmijeniti i dopuniti bilo kada putem uzajamne pisane saglasnosti Strana.

Svaka Strana može da otkáže Memorandum pisanim obavještenjem najmanje 30 dana unaprijed.

8.) RJEŠAVANJE SPOROVA

Svi eventualni sporovi koji se pojave u pogledu tumačenja i implementacije ovog Memoranduma, biće riješeni na prijateljski način i u duhu uzajamne saradnje i poštovanja. U slučaju nemogućnosti rješavanja spora na prednje navedeni način Strane su saglasne da spor riješi Privredni sud Crne Gore.

9.) POVJERLJIVOST

Strane će strogo čuvati povjerljivost sadržaja ovog Memoranduma o razumijevanju i sve informacije koje dobiju od druge Strane u vezi sa Projektima, i ne smiju objelodanjivati te informacije trećoj strani bez prethodne pisane saglasnosti druge Strane, osim ukoliko ta informacija:

- (a) is or later becomes public knowledge, other than by breach of this Clause; or
- (b) is in the possession of the recipient with full rights of disclosure prior to its receipt from the other Party; or
- (c) is independently received by the recipient from a third party having the full right of disclosure, or
- (d) is legally instructed or required to disclose by any order of the court or relevant government authority.

This Confidentiality Clause shall survive even 2 (two) years after the termination or expiration of this Memorandum.

10.) IDENTICAL SPECIMENS

This Memorandum is drawn up in four identical copies, two for each signatory party, each signed and certified copy produces the same effect. The English version of the Memorandum was made only for the purpose of presentation to E2S, and responsible person for its compliance with the original version is authorized representative of E2S, Dr. Saša Savić.

The parties agree that this Memorandum shall be drawn up and signed on the date 14.10.2025.

Agreed on behalf of EPCG:

Signed:

Name: Ivan Bulatović

Function: CEO

Date:

Agreed on behalf of E2S:

Signed:

Name: Dr Saša Savić

Function: representing E2S as CEO

Date:

- (a) jeste ili kasnije postane javno poznata, na neki drugi način koji nije kršenje ove tačke; ili
- (b)) je u vlasništvu primaoca sa punim pravom na objelodanjivanje prije prijema od druge Strane; ili
- (c) je primalac dobio nezavisno, od treće strane, koja ima puno pravo na objelodanjivanje, ili
- (d) ima pravni nalog za objelodanjivanje ili je potrebno da se objelodani nalogom suda ili mjerodavnog organa Vlade.

Ova tačka o povjerljivosti važi i 2 (dvije) godine nakon raskida ili isteka ovog Memoranduma.

10.) ISTOVJETNI PRIMJERCI

Ovaj Memorandum je sačinjen u četiri istovjetna primjerka, po dva za svaku stranu potpisnicu, od kojih svaki potpisan i ovjeren primjerak proizvodi isto dejstvo. Engleska verzija Memoranduma sačinjena je samo u svrhu prezentacije pred E2S, a za potvrdu usaglašenosti sa originalnom verzijom je odgovoran ovlašćeni zastupnik E2S, Dr. Saša Savić.

Strane su saglasne da ovaj Memorandum bude sačinjen i potpisan na datum 14.10.2025.

Dogovoreno u ime EPCG:

Potpisao:

Ime: Ivan Bulatović

Funkcija: Izvršni direktor

Datum:

Dogovoreno u ime E2S:

Potpisao:

Ime: Dr Saša Savić

Funkcija : Izvršni direktor

Datum:

FORMA IZVJEŠTAJA O ANALIZI UTICAJA PROPISA

MINISTARSTVO ILI REGULATORNO
TIJELO PREDLAGAČ

Ministarstvo javnih radova

NASLOV PROPISA

Memorandum o razumjevanju između Elektroprivrede
Crne Gore AD Nikšić i E2S Power AG.

Odjeljak 1: Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Što su uzroci problema?
- Što su posljedice problema?
- Ko je oštećen, na koji način i koliko?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Predloženi akt adresira potrebu za stabilnim i pouzdanim snabdijevanjem električnom energijom u Crnoj Gori, uz paralelno napredovanje energetske tranzicije i usklađivanje rada postojeće termoelektrane sa važećim standardima. Kako bi se povećala fleksibilnost sistema, integrisali obnovljivi izvori i smanjili troškovi balansiranja, neophodno je ispitati i razvijati rješenja dugotrajnog skladištenja energije (LDES), uključujući visoko-temperaturna termalna skladišta energije.
- Uzroci problema uključuju nedovoljnu sistemsku fleksibilnost i fragmentisan pristup razvoju projekata bez strukturisanog partnerstva. Posljedice status quo scenarija su sporija realizacija projekata, viši troškovi integracije OIE i slabiji investicioni momentum. Problem se može odraziti na energetski sistem, privredu i građani kroz potencijalno veću izloženost cjenovnim volatilitetima i nižu sigurnost snabdijevanja.

Odjeljak 2: Ciljevi

Koji ciljevi se postižu predloženim propisom ?

Navesti dosljednost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

- Cilj propisa je da formalizuje okvir saradnje između EPCG i E2S Power AG na zajedničkom razvoju, proizvodnji i primjeni tehnologije skladištenja toplotne energije (TWEST) u Crnoj Gori. Dodatni ciljevi uključuju razmjenu znanja, transparentnu i odgovornu saradnju, poštovanje povjerljivosti i efikasnu koordinaciju kroz imenovanje kontakt osoba. Propis je usklađen sa strateškim opredjeljenjem Crne Gore ka zelenoj tranziciji i jačanju sigurnosti snabdijevanja.

Odjeljak 3: Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza pravnog djelovanja).
- Obrazložiti preferiranu, tj izabranu opciju.

Razmatrane su sljedeće opcije: (i) status quo – bez zaključenja Memoranduma; (ii) neposredno zaključenje obavezujućih ugovora; (iii) potpisivanje predmetnog Memoranduma kao neobavezujućeg okvira saradnje sa mogućnošću kasnijeg zaključenja obavezujućih ugovora. Preferirana opcija je (iii), jer omogućava brzo usaglašavanje, razmjenu informacija i zajedničko planiranje, bez stvaranja finansijskih ili pravnih obaveza u ovoj fazi. Strane izričito konstatuju da, izuzev članova 6, 8 i 9, Memorandum nema obavezujuću snagu i da obavezujući karakter mogu imati samo formalni ugovori koji se eventualno zaključuju naknadno.

Odjeljak 4: Analiza uticaja

- na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - Nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne

- kakve troškove će primjena propisa stvoriti građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima),
- da li su pozitivne posljedice donošenja propisa takve da opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija
- uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Pozitivni direktni uticaji uključuju: jačanje sistemske fleksibilnosti, ubrzanje razvoja rješenja za skladištenje energije, transfer znanja i povećanje investicionog potencijala kroz partnerstvo. Indirektni uticaji su veća otpornost energetskog sistema, olakšana integracija OIE i doprinos ciljevima dekarbonizacije. Negativni uticaji nijesu identifikovani u ovoj fazi.
- Troškovi za građane i privredu nijesu predviđeni, kao ni nova administrativna opterećenja; obaveze strana svode se na imenovanje kontakt osoba, razmjenu informacija na principu reciprociteta i poštovanje povjerljivosti. Propis može podstaći tržišnu konkurenciju i ulazak novih aktera kroz razvoj rješenja skladištenja energije.

Odjeljak 5: Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno izdvajanje finansijskih sredstava za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je izdvajanje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihoda za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju kojom je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na inicijativu za donošenje predloga propisa?
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

- Memorandum ne generiše izdvajanja iz budžeta, niti stvara međunarodne finansijske obaveze. Nijesu potrebni podzakonski akti iz kojih bi proistekle finansijske obaveze. Implementacijom propisa nijesu planirani budžetski prihodi. Metodologija obračuna nije primjenjiva, a problemi u procjeni nijesu identifikovani.

Odjeljak 6: Konsultacije zainteresovanih strana

- naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako
- naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije)
- naznačiti glavne rezultate, i kako je input zainteresovanih strana bio uzet u obzir ili zašto nije bio uzet u obzir

- Tekst Memoranduma je ciljano usaglašavan između EPCG i E2S Power AG. Eksterna ekspertiska analiza nije korišćena. Rezultat konsultacija je jasno definisan okvir saradnje, uključujući povjerljivost, imenovanje kontakt osoba, razmjenu informacija i važenje prava Crne Gore uz rješavanje sporova pred Privrednim sudom Crne Gore.

Odjeljak 7: Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

- Potencijalne prepreke nijesu prepoznate u ovoj fazi, imajući u vidu da Memorandum ne stvara pravne ni finansijske obaveze. Mjere tokom primjene uključuju redovnu razmjenu informacija, koordinacione sastanke i tehničke radionice. Ključni indikatori: broj održanih sastanaka i radionica, sprovedene studije izvodljivosti i razvojne faze projekata skladištenja toplotne energije, kao i eventualno zaključenje obavezujućih ugovora. Za sprovođenje monitoringa odgovorni su EPCG i E2S Power AG; o napretku će obavještavati nadležno ministarstvo kada je potrebno. Memorandum stupa na snagu danom potpisivanja i može se otkazati uz pisano obavještenje najmanje 30 dana unaprijed.

Podgorica,
07.10.2025. godine

Ministar

Majda Adžović